

Obsah

Předmluva	14
Kapitola 1: Anatomie, embryologie a histologie zdravé kůže (V. Jorda, F. Novotný)	15
Anatomie kůže	15
Embryologie kůže	15
Histologie kůže	17
Epidermis	17
Dermis	20
Tela subcutanea	28
Nehty	28
Kapitola 2: Obecná trichologie (L. Bartošová, F. Novotný)	29
Vývoj vlasových folikulů	29
Mikrostruktura folikulu a vlasu	30
Keratinizace a keratiny vlasu	32
Pigmentace vlasů	33
Cyklus růstu vlasů	34
Laboratorní vyšetření	35
Trichogram	35
Mikroskopické vyšetření povrchu vlasů	36
Měření mechanických vlastností vlasů	36
Měření rozsahu růstu vlasů	36
Klasifikace a měření barvy vlasů	37
Kapitola 3: Elektronová mikroskopie kůže (J. Jakubovský)	38
Rastrovací elektronová mikroskopie kůže	38
Transmisní elektronová mikroskopie kůže	39
Epidermis	39
Dermis	43
Vlas	45
Nehty	46
Kožní žlázy	46
Ultrastruktura stařecké kůže	46
Ultrastruktura dětské kůže	47
Elektronová mikroskopie a diagnostika patologických procesů	47
Kapitola 4: Popis patologických kožních projevů (L. Jirásek)	48
Morfologický obraz	48
Primární eflorescence	49
Sekundární eflorescence	50
Jiné morfologické projevy	51
Konfigurace eflorescencí	52
Lokalizace projevů	52
Lokalizace podle oblastí	53
Subjektivní příznaky kožních nemocí	54
Kapitola 5: Histopatologie kůže (F. Vosmík)	55
Zásady histopatologického vyšetření	55
Výběr místa a vhodného kožního projevu	55
Provedení excize	56
Fixace, zpracování materiálu a příprava histologických řezů	56

Diagnostické možnosti kožní histopatologie	57
Imunofluorescenční vyšetření	57
Další způsoby mikroskopického vyšetření	58
Základní patologické kožní změny	58
Epidermis	58
Korium	63
Podkožní tkáň	68
Kapitola 6: Biochemie kůže (F. Záruba)	69
Metabolismus bílkovin	69
Vztah nukleových kyselin k proteosyntéze v epidermis	70
Metabolismus sacharidů	71
Metabolismus lipidů	72
Metabolismus steroidů	73
Deriváty kyseliny arachidonové	73
Kolagen	74
Retikulum a retikulin	74
Elastin a pseudoelastin	74
Základní substance	75
Keratin	76
Keratinizace	76
Kapitola 7: Fyziologické vlastnosti kůže (P. Hybášek)	79
Epidermopoeza	79
Lipoidní látky kožního povrchu	81
Glandulární lipidy	81
Epidermální lipidy	82
Vyšetřovací postupy	85
Vodní hospodářství kůže	85
Insenzibilní perspirace	87
Potní žlázy	87
Vyšetřovací postupy	90
Mechanické vlastnosti kůže	90
Vyšetřovací postupy	92
Kožní nervový systém	92
Cerebrospinální senzoričtý nervový systém	93
Autonomní nervový systém	94
Krevní a lymfatický kožní systém	95
Krevní systém	95
Lymfatický systém	98
Epidermální bariéra	99
Kožní povrch a ochranný plášť	100
Rohová vrstva	102
Vrstvy epidermis podléhající proliferaci a diferenciaci	102
Kapitola 8: Základy genetiky v dermatologii (E. Hegyi, J. Drgonec)	103
Monogenné choroby	103
Autosomálně dominantní choroby	105
Autosomálně recesivní choroby	106
Choroby z X-chromosomových anomálií	107
Polygenové choroby	108
Cytogenetika člověka	109
Imunogenetika	110
Aplikace genetiky v dermatologické praxi	111
Diagnóza, epidemiologie a prevence genodermatóz	111
Genealogie	111
Prenatální diagnóza genetických poruch	111
Genetická prevence	112
Kapitola 9: Základy imunologie v dermatologii (Z. Vlašín, F. Novotný)	113
Imunitní systém, jeho složky a význam	113
Základní typy imunologické přecitlivosti a jejich význam pro dermatologii	116
Typ I – přecitlivělost časného (anafylaktického) typu	117
Typ II – cytotoxický (cytolytický) typ alergické reakce	119
Typ III – přecitlivělost zprostředkovaná imunokomplexy	119

Typ IV — přecitlivělost pozdního typu	121
Laboratorní diagnostika imunologicky podmíněných dermatóz	122
Imunofluorescenční (IF) vyšetřovací metody	122
Imunoenzymové vyšetřovací metody	127
Vyšetřování antinukleárních protilátek (ANF)	127
Vyšetřování LE buněk	130
Vyšetřování protilátek proti nativní DNA	130
Vyšetřování u alergických reakcí I. až IV. typu	130
Posouzení imunologické reaktivity nemocného	134
HLA antigeny a jejich význam v dermatologii	135
Klasifikace HLA systému	137
Asociace HLA antigenů s dermatózami	137
Imunomodulační terapie	138
Imunorestaurace	138
Imunostimulace	139
Imunosuprese	140
Kapitola 10: Fotobiologie kůže (M. Nožičková)	141
Vlastnosti světla a jeho měření	142
Optické vlastnosti kůže	144
Účinky světla na kůži	146
Akutní reakce	147
Chronická reakce	149
Kapitola 11: Bakteriologie normální kůže (L. Pospíšil)	151
Nejčastější kožní mikroby	151
Mikrobiologie speciálních míst kožního povrchu	154
Faktory podmiňující kolonizaci kůže mikroby	155
Metody kvantitativního určení kožních bakterií	157
Otiskové metody	158
Smývací metody	158
Bioptické metody	158
Strhávací metody	158
Kapitola 12: Virologie v dermatologii (V. Dbalý, R. Benda)	159
Charakteristika virů	159
Klasifikace virů	159
Epidemiologie	160
Patogeneze a patologie dermatoviróz	160
Charakteristika virů důležitých v dermatovenerologii	161
Viry obsahující DNA	161
Viry obsahující RNA	163
Laboratorní vyšetření	163
Kapitola 13: Mykotické infekce kůže (J. Buchvald)	165
Botanická klasifikace	165
Klinická klasifikace	166
Laboratorní vyšetření	174
Odběr materiálu	174
Mikroskopické vyšetření mykotických infekcí	174
Kultivační vyšetření	175
Fluorescenční vyšetření	177
Histopatologické vyšetření	177
Imunobiologické vyšetření	177
Pokus na zvířeti	177
Důkaz afinity dermatofytů k vlasu in vitro	178
Kapitola 14: Zásady anamnézy a způsobu vyšetření v dermatologii (M. Novák)	179
Anamnéza	179
Vyšetřování (L. Jirásek)	183
Kapitola 15: Zevní léčení v dermatologii (J. Záhejský)	185
Zásady zevní terapie	185
Mechanismy vstřebávání zevně aplikovaných látek	186
Aplikační formy	188

Dermatologická externa tekutá	189
Dermatologická externa pevná	190
Dermatologická externa mastové povahy	190
Praktické provádění zevní dermatologické terapie	193
Speciální metody v zevní terapii	193
Léky používané v zevní terapii	198
Nežádoucí účinky zevní dermatologické terapie	198
Toxické nežádoucí účinky	198
Alergické nežádoucí účinky	198
Ostatní nežádoucí účinky	199
Lékové inkompatibility při zevní léčbě	199
Kapitola 16: Vnitřní léčení v dermatologii (J. Horáček)	200
Antibiotika	200
Chemoterapeutika	203
Glukokortikoidy	203
Antimalarika	205
Antihistaminika	207
Sedativa	207
Venofarmaka	208
Léčiva snižující obecně kožní reaktivitu	209
Imunomodulancia	210
Vitamíny	211
Celková transkutánní léčba	212
Kapitola 17: Dieta při kožních chorobách (F. Novotný)	214
Nedráždivá kožní dieta bez specifikace	214
Speciální diety	215
Kapitola 18: Fyzikální léčebné metody v dermatologii (O. Feřtek)	218
Léčení rtg paprsky	218
Radium a radioaktivní izotopy	219
Ultrazvuk	219
Laser	219
Elektroforéza	220
Mechanoterapie	220
Působení chladu a tepla	220
Balneoterapie	220
Klimatoterapie	220
Kapitola 19: Fototerapie dermatóz (F. Novotný)	222
Helioterapie	224
Umělé světloléčebné zdroje	224
Horské slunce (solarium, helarium)	225
Fluorescenční lampy	225
PUVA	226
SUP	229
Kapitola 20: Korektivní dermatologie (O. Feřtek)	231
Chemické metody	231
Fyzikální metody	232
Kauterizace	232
Elektrokoagulace (diatermokoagulace)	232
Kryalizace (kryoterapie)	233
Laser	235
Dermabraze	235
Terapeutická tetováž	236
Chirurgické metody	236
Kosmetické korekce terminálního ovlášení	239
Kapitola 21: Dětská dermatologie (J. Drgonec)	241
Anatomie a fyziologie dětské kůže	241
Nejčastější dermatózy perinatálního období a u mladších dětí	243
Terapie dětských dermatóz	248

Kapitola 22: Geriatrická dermatologie (E. Hegyi)	250
Anatomie a fyziologie stárnoucí kůže	250
Specifická stařecká stigmata	254
Kapitola 23: Vztahy mezi interními nemocemi a kůží (Z. Štáva)	258
Nemoci srdce a krevního oběhu	258
Choroby dýchacího ústrojí	258
Nemoci trávicího ústrojí	259
Nemoci jater	260
Nemoci pankreatu	261
Onemocnění ledvin	261
Choroby žláz s vnitřní sekrecí	262
Choroby hypofyzární a nadledvinové	262
Choroby štítné žlázy	262
Poruchy látkové přeměny	263
Kapitola 24: Psychosomatika v dermatologii (R. Pánková, K. Balcar)	266
Základy psychosomatické orientace	266
Uplatnění psychosomatických hledisek v dermatologii	266
Kapitola 25: Flebologie, lymfologie a proktologie (M. Horáková)	271
Onemocnění žil	271
Anamnéza	271
Inspekce a palpace	272
Funkční zkoušky	272
Přístrojová diagnostika	272
Použití diagnostických metod v klinické praxi	276
Onemocnění mízního systému	279
Proktologie	279
Kapitola 26: Kožní změny při onemocnění periferních tepen (J. Uhrík)	281
Etiopatogeneze onemocnění periferních tepen	281
Vyšetřovací postupy	283
Nejčastější dermatózy z poruch periferních tepen	285
Kapitola 27: Andrologie (M. Pokorný)	288
Fyziologie vnitřních pohlavních orgánů u muže	288
Vyšetřovací metody	289
Rozdělení poruch funkce varlat	290
Sekundární hypogonadismus	290
Hypergonadotropní, primární hypogonadismus	291
Periferní hypogonadismus	292
Kapitola 28: Prevence kožních nemocí (L. Jirásek)	295
Doporučená literatura (F. Novotný)	304
Rejstřík	306